

Naročnina za celo leto 2 K.

Posamezna številka velja 6 vin.

Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati vnaprej.

Cena oznanil je za eno stran 64 K, 1/2 strani 32 K, 1/3 strani 16 K, 1/4 strani 8 K, 1/5 strani 4 K, 1/6 strani 2 K, 1/8 strani 1 K.

Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana.

Za oznanila (inserate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. Uredništvo in upravništvo je v Ptujju v gledališkem postlopuju štey. 3.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 26.

V Ptujju v nedeljo dne 23. decembra 1906.

VII. letnik

Današnja številka „Štajerca“ obsega 10 strani.

Tiha noč...

Tisočletja so pretekla, odkar so se predramili betlehemiški pastirji in videli čeznaravno svetlobo in čuli glas o rojstvu kralja vseh kraljev... In vsako leto bijeje otroška srca živahneje v pričakovanju zlatih krasot božičnega drevesca. Kako zavriska nepokvarjena duša dece, ko zagleda svitlo oko stotere svečice in igrače, ko zapoje zvonovi in polaga mati svojo ljubečo roko na glavo otroško.

Ali i mi odraseni čutimo na sveči večer nekaj višjega in lepšega nego je vsakdanji lov po kosu kruha. Vzdih večnosti nas omamlja, nesmrtno božanstvo nas dotika in čutimo se kot otroci onega, katerega častimo, ki se je rodil v hlevu med reveži, med trpinji, med pastirji in ki je bil vendar kralj vseh kraljev... V hlevu in med trpinji! Hujšega udarca ni moglo zadobiti svetovno farizejstvo, katerega edini cilj je uživanje in uživanje! Bog si ni izbral rimske palače za rojstvo svojega sina, ki je postal človek, da odreši človeštvo. Bog si ni izbral učenjake in mogotce in kralje, temveč trpine in pastirje. Vedel je, da najde le v kočah trpljenja verna srca za svoj sveti evangelijski bratstva in ljubezni. Videl je naprej, kako beži ljubezen iz palač, kako preganjajo visoki farizeji bratstvo, kako blišči zlato in kako plešejo njegovi hlapci okoli teleta. Videl je naprej, da nimajo mogotci srca za pravo krščanstvo, da ubija bogastvo čut bratstva, — in izbral si je hlev in pastirje betlehemske...

Tiha noč, — ti oznanjevaljica visoke tajnosti, v kateri je nastopil kralj vseh kraljev trnjevo pot za odrešenje človeštva, — pot, ki je peljala od Poncija do Pilata na Golgoti! Dajš nam nove moči v borbi za obstanek, ubla-

žuješ vsa nasprotja, očistiš dušo in jo dvigaš nad malenkostno skrbjo za malenkostno življenje! Žarki božične smreke nam ogrevajo srce, da izgine tema in jeza in sovraštvo in bojazen... Sveta noč, — rojstna ura najsvetejše volje, po kateri je postala beseda meso, da premaga svetovno temo in grozečo sovraštvo! Vsak hip te svete nočij oznanjuje s tisočermi glasovi, da je krščanstvo ljubezen, kakor je bilo poganstvo zavist ter sovraštvo! Krščanstvo je ljubezen, kajti kralja vseh kraljev so zaradi neskončne njegove ljubezni pribili na križ; — krščanstvo je ljubezen, kajti kralj vseh kraljev se je rodil v beraškem hlevu; — krščanstvo je ljubezen, kajti na Golgoti je izpil božanski mučenik do dua kelih trpljenja...

In vi se sovražite? Vi ubijate drug drugega? Vi proklinjate svojega brata in obrekujejete svojo deco?... In vi hočete biti kristjani?... Čujte božične zvonove: Kralj vseh kraljev se je rodil, da ustanovi večno kraljestvo ljubezni... Sovražstvo propada in ljubezen zmaga...

To nam oznanuješ, ti sveta, tiha božična noč!

Politični pregled.

Škofu tisoče, kmetu figa! Znano je, da spada ljubljanski škof dr. Jaglič med prvaške politike. Zdaj pišejo ljubljanski listi sledeče: Duhovnike se plačuje iz verskega sklada; ker pa je ta premajhen, plača država preostanek. Cesar Jožef II. pa je izdal zakon, po katerem imajo plačevati škofje gotov davek od svojih dohodkov za ta sklad. Letos junija meseca se je dr. Jaglič določil ta davek z 18.000 K. Škof pa je napravil rekurz in minister mu je znižal davek na 3000 K; torej se je ljubljanski škofu letno 15.000 K „šenkalo“. Premisliti se pa mora, da nima noben človek na Kranjskem toliko dohodkov kakor škof v Ljubljani. Ta ima

njegove oči so še živele in gledal je na nas lačne črviče in trpel.

Otroške moje misli so se igrale z zlatkanimi žarki božične smrečice. Domislil sem si, da nam je donesla neznanja ljubeča roka nestevilnih igrač in pozlačenih orehov in gorkih oblek in zdravja za trpečega očeta... Ali vse to je živelo le v moji otroški domisljiji... Aleluja... Izveličar se je rodil v betlehemske hlevu... In gledal sem skozi sipe in moja vroča želja je čudežno začarala vso pokrajino. Zdelo se mi je, da vidim angele v belih oblekah po zraku, da gledam začudene pastirje in zasledujo svete tri kralje, ko romajo za zvesto svojo zvezdo-vodnico... Tam zunaj se je spremenila bela planjava in vse je bilo razsvetljeno od nebeskega svita in napolnjeno z nebeskimi glasovi... Nehote sem odprl okno in mrzli veter me je prebudil iz srečnih mojih sanj...

V sobici pa je dokončal oče svoj Golgota... Strastno je zajokala mati in otročiči smo ležali na kolenih pred posteljo in gledali v njegov mrtvi obraz. Oče je izdihnil...

Zunaj pa so zapeli iz novega božični zvonovi. In otrok sem čutil, da je cilj vsemu našemu potovanju — Golgota. Ali božični zvonovi so nam oznanjevali izveličanje svetega novorojenčka v betlehemske hlevu.

Ogreval sem svojo potro dušo nad veliko zvezo med Betlehemom in Golgato... In postal sem velik. A božične noči, v kateri je izdihnil moj oče, ne pozabim nikdar...

Betlehem — Golgota.

Spisal L. K.

Zunaj so zapeli božični zvonovi...

V naši sobici pa je bilo mrzlo in mračno in kakor skozi debelo meglo je brlela slaba luč.

Stal sem ob oknu in zrl skozi sipe na sneženo planjavo. Luna je plavala v nočnem azurju in njeni blede žarki so se lesketali v sneženih kristalih. Širna je bila ta bela planjava, kot da bi bila neskončna, brezmejnja; sence temnega obmejnega grmovja pa so trepetale, kakor da bi prihajala smrt z vsemogočnimi koraki in se bližala naši koči.

In bližala se je vsemogočna smrt, — kajti moj oče je ležal v zadnjih bolečinah v postelji... Ali zunaj so zapeli božični zvonovi in otroška naša srca so jih čula. Gledal sem na planjavo in hrepenel z otroškimi navdušenjem po malem drevescu, na katerem naj bi se lesketale svečice, — hrepenel sem po nevidnem zvonjenju, po angelskem petju in po začudenih klicih pastirjev: Aleluja, Aleluja, Izveličar se je rodil... Kajti zvonovi so peli, ali v naši sobi je bilo mrzlo in na postelji ob vlažni steni je umiral izstradan moj oče.

Poleg postelje je sedela mati in držala obledelo njegovo roko in solza za solzico ji je kapala iz oči. Mi otroci pa smo posedali po kotih, pri oknu, s praznimi želodci in vročo krvjo, ki je divjala po žilah in nas hotela zadušiti... Hrepeneli smo otroci po božičnem veselju in razkošju in si želeli zapeti z nežnimi glasovi pobožne dece: Aleluja, Izveličar se je rodil...

Bolnik pa se je mučil v zadnjem boju. Le globoke

le rednih dohodkov 60.000 K, izrednih pa tudi toliko, tako da vtakne letno nad 120.000 K v žep. In vendar noče plačati davkov. Država pa mu odpiše hitro davek in pograbi za denarje, ki so v kmetovem in delavčevem žepu. DAVEK se po navadi odpiše, ako pride toča ali kaj ednakega. Ali vai vemo, da dobi kmet le malenkostno odškodnino za škodo. V Šiški se je odpisalo županovem namestniku le 90 vinarjev davka, posestniku Mohorju pa celo le 10 vinarjev in posestnici Strukelj le 1 vinar!!! Škofa pa se vrže v žep 15.000 K. To je politika v klerikalni Avstriji!

Volilna preosnova, ki je tako srečno dokončala svoj križevpot v državni zbornici, je prišla zdaj v gospodsko zbornico. Stari gospodje, ki se preganjajo v tej palači svoje dolgočasje, so svet iznenačili s svojim postopanjem. Medtem ko je cesar želel, da bi bila sprejeta volilna preosnova „božični dar“ za avstrijske narode, so gospodje nakrat našli, da imajo tudi besedo v političnem koncertu. Izvolili so posebno komisijo, ki se je izjavila za pluralno volilno pravico. Vsak 35 letni državljani bi imel na ta način dva glasova. Vlada se trudi, da bi stare hofrate pomirila. Tekom tega tedna se stvar reši.

Še številke! Vlada je predložila zbornici 27. p. provizorij bižeja; to se pravi, da zahteva pred rešitvijo državnega proračuna provizorično toli in toli denarja. Zanimive so sledeče številke. Preostanek iz proračuna za lansko leto bode porabila vlada tako-le: za melioracijski sklad 3 milj. kron, za pospeševanje zadržništva 6 milj., za pospeševanje izvoza 1 milijon, za vozni park drž. železnice 31 1/2 milj., za transversalno železnico v Galiciji 3 1/2 milj., za klinične oddelke na bolnicah 5 milj., za boj proti jetiki 2 milijona.

Prihodnje volitve v državni zbor, ki se vršče že na podlagi nove splošne in ednake volilne pravice, bodo majnika 1907.

Cesar in štajerski deželni zbor. Naš cesar je dejal 25. p. proti delegatu Einspinnerju: „Med deželne zbere, v katerih se veliko koristnega dela, spada tudi štajerski.“ In vendar kriče prvaki vedno staro pesen: Proč od Gradca!

Štajerski deželni zbor je sklican za 28. t. m. To zasedanje pa bode trajalo le par dni, samo da se reši proračunski provizorij. Šele meseca aprila pride daljše zasedanje, ki bode trajalo najmanj par tednov.

Madžarska kultura. Madžari so postali veliki in bogati od davkov, katere so plačevali v avstrijskem cesarstvu združeni narodi. Vkljub temu zatirajo Madžari vse nemadžarske narode na nečloveški način. Kdor se pogne za svoj narod, naj si bode potem Nemeč ali Slovak ali Rumun, tega postavijo pred sodnijo in ga obsodijo. V 8 letih je bilo 142 takih obsodb; obsojenih je bilo 188 oseb na 44 let in 49 dni ječe ter na blizo 50.000 K globe. In Avstrijanci smo še vedno tako neumni, da redimo volkove!

Lakota na Ruskem. Glasovi o krvavih dogodkih na Ruskem so malo potihnili, ako ravno se ponavljajo dan za dnevom politični umori, roparski napadi in smrtne obsodbe vojnih sodnij. Navajeni smo že teh poročil in zato jih